

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/31/2018
Identifikačné číslo spisu: 3017200236
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3017200236.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Sone Langovej v právnej veci žalobcu: T. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. č. XX, F., právne zastúpeného: JUDr. Dušan Motús, advokát so sídlom Hviezdoslavova č. 3, Prievidza, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 39560-2/2017-BA zo dňa 30. mája 2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 30. apríla 2018, č. k. 12Sa/24/2017-57, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Žalobca nemá nárok na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd rozsudkom zo dňa 30. apríla 2018, č. k. 12Sa/24/2017-57, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia druhostupňového rozhodnutia žalovanej (jej generálneho riaditeľa) zo dňa 30. mája 2017 č. 39560-2/2017-BA, ktorým žalovaná odmietla odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia č. 16147-14/2017-BA zo dňa 27. marca 2017, ktorým táto rozhodla, že žalobca nemá nárok na úrazovú rentu podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“).

2. Z rozsudku krajského súdu vyplýva, že medzi účastníkmi nebolo sporné, že dňa 29. júla 2003 bolo hlásené ohrozenie žalobcu chorobou z povolania a na tom základe zamestnávateľ Hornonitrianske bane, a. s. podľa § 55 Zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej len „Zákonník práce“) dňa 15. augusta 2003 preradil žalobcu na práce mimo rizika vibrácií, vlhka, chladu a preťažovania horných končatín, a podľa § 125 ods. 1 Zákonníka práce bol žalobcovi od 15. augusta 2003 poskytovaný doplatok do sumy jeho priemerného zárobku, ktorý dosahoval pred preradením. Taktiež nebolo sporné, že hlásením zo dňa 22. marca 2004 bola žalobcovi od 04. marca 2004 priznaná choroba z povolania - ochorenie kostí, kĺbov, nervov končatín z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia. Od 04. marca 2004 Sociálna poisťovňa priznala žalobcovi úrazovú rentu podľa § 88 a nasl. zákona č. 461/2003 Z. z.

Žalovaná v preskúmanom rozhodnutí dôvodila tým, že žalobcovi k 31. decembru 2003 nevznikol nárok na náhradu za stratu na zárobku podľa § 201 ods. 1 Zákonníka práce, taká náhrada mu k 31. decembru 2003 nebola vyplácaná a preto neboli splnené podmienky prechodného ustanovenia § 272 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z. z. na transformáciu náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti na úrazovú rentu.

3. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku zdôraznil, že dôvodom preradenia žalobcu na inú prácu v roku 2003 bolo ohrozenie chorobou z povolania, na základe čoho mu bol vyplácaný doplatok do priemerného zárobku. Inštitút doplatku podľa § 125 ods. 1 Zákonníka práce, podľa názoru krajského súdu nie je možné zamieňať s inštitútom nároku na náhradu za stratu na zárobku, vyplácaného podľa § 201 ods. 1 Zákonníka práce. Keďže žalobcovi náhrada za stratu na zárobku k 31. decembru 2003 vyplácaná nebola, nemohlo dôjsť k transformácii uvedenej neexistujúcej dávky na úrazovú rentu podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. Pokiaľ sa žalobca domáhal aplikácie ustanovení § 44a až § 44g zákona č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni, krajský súd poukázal na to, že ide o ustanovenia zákona, ktorý upravuje poistenie zodpovednosti za škodu, avšak neustanovujú právny režim úpravy nároku na úrazovú rentu odlišne od úpravy obsiahnutej v § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. Rozhodnutie žalovanej preto považoval za súladné so zákonom a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4. Rozsudok napadol včas podanou kasačnou sťažnosťou žalobca (ďalej aj „sťažovateľ“), namietajúc nesprávny právny názor krajského súdu. Namietol, že rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu § 2, § 5 ods. 1, 2, 3 a 4, § 129 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) a v súvislosti s § 5 ods. 1 SSP aj čl. 2 ods. 1, 2 a čl. 3 Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), bližšie však túto námietku nekonkretizoval. Trval na tvrdení, že po priznaní choroby z povolania sa dopĺňanie do výšky priemerného zárobku automaticky zmenilo na náhradu za stratu na zárobku, ktorá mu mala byť transformovaná na úrazovú rentu. Žiadal preto, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Súčasne žiadal, aby mu bola priznaná náhrada trov konania pred krajským súdom ako aj trov kasačného konania.

5. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zdôraznila, že žalobca bol v roku 2003 preradený na inú prácu z dôvodu ohrozenia chorobou z povolania a z toho dôvodu mu vznikol nárok na doplatok mzdy do výška jeho priemerného zárobku dosahovaného pred preradením podľa § 125 ods. 1 Zákonníka práce; nevznikol mu však k 31. decembru 2003 nárok na náhradu za stratu na zárobku a jej výplatu, preto neexistuje právny dôvod na postup podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. - nárok na tzv. transformovanú úrazovú rentu je podmienený predchádzajúcou výplatom náhrady za stratu na zárobku. Skutočnosť, že choroba z povolania bola žalobcovi priznaná až po 31. decembri 2003, nemožno „napraviť“ poukázaním na údajné nesprávne právne posúdenie veci, nakoľko preklasifikovanie ohrozenia chorobou z povolania na priznanie choroby z povolania je výsledok progresie zdravotného stavu žalobcu. Žalovaná navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd [§ 11 písm. g) SSP] preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

7. Sťažovateľ namietal nesprávny právny záver krajského súdu čo do možnosti hodnotenia nároku na doplatok mzdy podľa § 125 Zákonníka práce ako nároku na náhradu za stratu na zárobku a to na základe toho, že v roku 2004 mu bola priznaná choroba z povolania, ktorou bol v roku 2003 iba ohrozený.

8. Hlásené ohrozenie chorobou z povolania, v danom prípade zistené 29. júla 2003, je pri prevedení zamestnanca na inú vhodnú prácu dôvodom na vznik nároku na doplatok mzdy podľa § 125 ods. 1 Zákonníka práce po dobu najviac dvanásť kalendárnych mesiacov. Naproti tomu zistenie (priznanie) choroby z povolania, teda už jej reálne potvrdenie na základe odborných lekárskeho vyšetrení, odôvodňuje podľa § 198 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce v znení účinnom do 31. decembra 2003 vznik nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity (ďalej len „náhrada za stratu na zárobku“), a to vo výške podľa § 201 ods. 1 Zákonníka práce.

9. Z administratívneho spisu žalovanej nevyplýva, že by u žalobcu došlo k priznaniu choroby z povolania pred 01. januárom 2004; došlo k nemu až 04. marca 2004.

10. Krajský súd správne dôvodil tým, že v prípade nároku na doplatok mzdy a v prípade nároku na náhradu za stratu na zárobku ide o dva samostatné nároky, upravené v Zákonníku práce samostatnými ustanoveniami, a preto ich nemožno stotožňovať. Kým nárok na doplatok mzdy je viazaný na zistené ohrozenie chorobou z povolania, nárok na náhradu za stratu na zárobku vzniká len na základe zistenia (preukázania) choroby z povolania [§ 198 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce v znení účinnom do 31. decembra 2003]. Zo žiadneho ustanovenia Zákonníka práce pritom nevyplýva možnosť, že by nárok na doplatok mzdy podľa § 125 Zákonníka práce bolo možné spätne považovať za nárok na náhradu za stratu na zárobku z dôvodu, že choroba z povolania v neskoršom období skutočne vznikla

11. Zákon č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v § 3 ods. 1 ustanovuje, že Sociálna poisťovňa vykonáva poistenie zodpovednosti za škodu podľa Zákonníka práce. Ustanovenia § 44a až § 44g tohto zákona neobsahujú úpravu vzniku nároku zamestnanca na náhradu za stratu na zárobku a jej výšku, ktorá by bola odlišná od úpravy v ustanovení § 198 ods. 1 Zákonníka práce, resp. od úpravy nároku na výplatu iba náhrady za stratu na zárobku v období po 31. decembri 2003 ako dávky, ktorá jediná sa považuje za úrazovú rentu (§ 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z.).

12. Z uvedených dôvodov kasačný súd považoval kasačnú sťažnosť žalobcu za nedôvodnú a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

13. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd v súlade s § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP, lebo žalobca nebol v tomto konaní úspešný.

14. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.